

“Made in Beetsterzwaag” geen garantie voor kwaliteit

“Made in Beetsterzwaag”. Dat geldt voor het nieuwe kabinet. Ver van allerlei storende omgevingsfactoren werd daar - en op een aantal andere van de buitenwereld afgesloten plaatsen in het land - op verrassend soepele wijze een kabinet tussen CDA, PvdA en Christenunie gesmeed.

Die afzondering mag dan geleid hebben tot een nieuwe regering voor het land, het is echter de vraag of de afzondering de kwaliteit van het regeerakkoord ten goede is gekomen. Afspraken over een regeerakkoord zijn natuurlijk gemakkelijker te maken als er niet allerlei deskundigen in en uit lopen die aanvoeren dat een zojuist met moeite gemaakte afspraak niet of moeilijk uitvoerbaar is. Afspraken die niet of moeilijk uitvoerbaar zijn, leveren later weer allerlei discussies op, maar dat is dan kennelijk van later zorg.

Een voorbeeld van een afspraak in het regeerakkoord die snel opgeschreven is, maar die later nog voor heel wat hoofdbreken zal gaan zorgen, is die met betrekking tot de uitvoering van de nieuwe WIA. Het vorige kabinet heeft daar in juni 2005 een compromisbesluit over bereikt. Het CDA wilde in navolging van de sociale partners in de SER een private uitvoering van de WGA (onderdeel van de nieuwe WIA). Verzekeringsmaatschappijen zouden zorgen voor de betaling van uitkeringen aan én voor de re-integratie van gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers. Voor de VVD was echter onaanvaardbaar dat die private uitvoering, naar berekeningen van destijds, in tien jaar tijd zes miljard euro duurder zou uitvallen.

Uiteindelijk werd toen gekozen voor een keuzestelsel, waarbij werkgevers kunnen kiezen voor publieke uitvoering door het UWV (waarbij zij aan het UWV gedifferentieerde WGA-premie betalen) en private uitvoering door verzekeringsmaatschappijen (het eigenrisicodragen, waarbij zij premie aan die verzekeringsmaatschappijen betalen).

In het regeerakkoord staat hierover één kort zinnetje: “De WGA zal volledig privaat uitgevoerd gaan worden”.

Daar hadden de onderhandelaars van CDA, PvdA en Christenunie dan toch maar mooi overeenstemming over bereikt. En niemand in de buurt die hen kon komen vertellen dat het zo simpel niet zou gaan.

Het is niet moeilijk te voorspellen waartoe de volledig private uitvoering zal leiden. Alle werkgevers zullen zich verplicht moeten gaan verzekeren. Verzekeraars willen een zo groot mogelijk deel van deze mooie nieuwe markt binnenhalen en lokken werkgevers met lage premies. Zo kopen zij met verlies marktaandeel. En die verliezen moeten dan later weer worden goed gemaakt met forse verhogingen van premies. De privatisering van de Ziektewet in 1996 heeft precies tot deze gevolgen geleid. Nu zal het nog erger zijn, omdat grote werkgevers destijds het risico van loondoorbetaling tijdens ziekte niet verzekerden, terwijl zij nu wel verzekeringen zullen moeten sluiten voor het risico dat zij WGA-uitkeringen zelf moeten gaan betalen. De ambtenaren op het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zullen mij tegenwerpen dat een

werkgever die eigenrisicodrager wordt, op grond van de wet niet verplicht is zich te verzekeren, maar die zien dan over het hoofd dat een eigenrisicodrager wel moet zorgen voor een garantie, waardoor de WGA-uitkeringen ook betaald worden als de werkgever failliet of met de noorderzon vertrokken is en dat een dergelijke garantie in de praktijk zelfs niet aan de grootste werkgevers wordt verstrekt zonder enige mate van verzekering. Alleen overheidswerkgevers kunnen daardoor eigenrisicodrager zonder verzekering zijn, omdat zij op grond van de wet geen garantie behoeven te stellen.

Voorspelbaar is ook dat werkgeversorganisaties en vakbonden CAO-afspraken zullen gaan maken, die werkgevers in een bepaalde branche verplichten de verzekering af te sluiten bij een in de CAO aangewezen verzekeraar. Die CAO-afspraken zullen zij proberen door algemeen verbindendverklaring op te leggen aan alle werkgevers in de bedrijfstak. De “gunstige voorwaarden” die zij bij die verzekeraars zullen bedingen, zullen verhullen dat het vooral ook de werkgeversorganisaties en de vakbonden zijn, die zelf voordeel putten uit de gemaakte afspraken. Zo herkrijgen werkgeversorganisaties en de vakbonden weer een stukje van de macht en invloed die verloren gegaan is toen de door hen bestuurde bedrijfsverenigingen in 1997 werden opgeheven en (de voorganger van) het UWV de werknemersverzekeringen moest gaan uitvoeren. Een andere reden waarom werkgeversorganisaties en vakbonden een afspraak zouden willen maken die in tien jaar tijd zes miljard euro duurder zou zijn, kan ik niet bedenken.

Werkgeversorganisaties en vakbonden zijn in 1997 ook niet voor niets uit het bestuur van de werknemersverzekeringen gezet.

En dan bespaar ik u nog een reeks van technische problemen met grote gevolgen waar de volledig private uitvoering van de WGA toe zal leiden. Misschien was het goed geweest als in Beetsterzwaag de afzondering wat minder absoluut zou zijn geweest.

mr. J.P.M. (Joop) van Zijl, advocaat te Tilburg